

WORKSHOP: SAMENWERKING EN REGIE IN HET ZORGNETWERK VAN KWETSBARE OUDEREN

Marjolein Broese van Groenou (VU)

Lily Claassens (VUmc)

Marianne Jacobs (VU)

Noëlle Sant (VUmc)

Dorothea Touwen (LUMC)

Marieke van Wieringen (VU)

Ilse Zwart-Olde (VU)

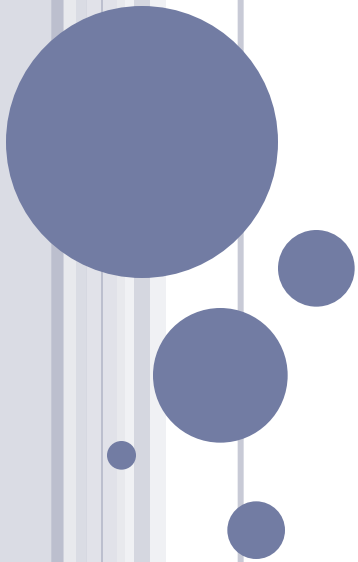

WAT WE VANDAAG GAAN DOEN..

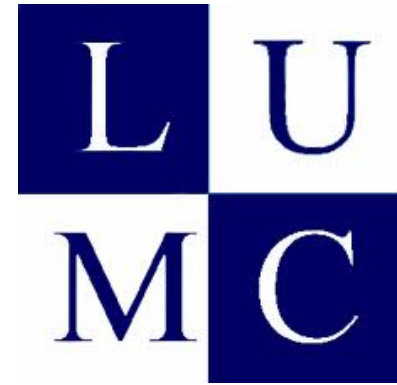
- Inleiding (Marjolein)
- Kort overzicht van de drie projecten
  - Van 'meedenken met' naar 'beslissen voor' (Dorothea)
  - Ervaren regie in de zorg bij kwetsbare ouderen (Lily)
  - Zorgnetwerken van kwetsbare ouderen (Marianne)
- Casus (Dorothea)
- Bespreking 'hoe behouden oudere en mantelzorgers de regie?' In groepen (onder begeleiding van workshopleider)
- Plenaire terugkoppeling van de take-home message (Marjolein)

OVERZICHT VAN DE RESULTATEN PER PROJECT

VAN 'MEEDENKEN MET' NAAR 'BESLISSEN VOOR'

- Morele problemen bij zorgbeslissingen van familieleden en mantelzorgers voor verminderd beslissingsvaardige ouderen in de thuissituatie

Veel van de moeilijke dingen zijn niet zo maar oplosbaar. Hopelijk kunnen we een beetje helpen door

1. Herkenning (“ik ben de enige niet”)
2. Begrip (probleem gaat terug op deze botsende waarden)
3. Benoemen (van elkaar weten wat je denkt en voelt en wilt)

WAARDEN VAN OUDEREN EN MANTELZORGERS

- “Het belangrijkste is, dat ik niet alleen ben. Dat er mensen zijn die naar me omkijken. Daar ben ik heel dankbaar voor.”
- “Natuurlijk zorg ik voor haar. Dat is vanzelfsprekend. Het is niet altijd gemakkelijk, maar wel vanzelfsprekend.”
- “Dit kies je niet, het komt op je weg. Het hoort erbij. Ik doe het graag.”

ZORGEN VAN OUDEREN EN MANTELZORGERS

- “Ik vind het moeilijk om te vragen om hulp. Zij hebben toch allemaal hun eigen leven.”
- “Wat ik moeilijk vind, is dat ze niet altijd doorheeft hoeveel tijd het me kost.”
- “Het is niet net zoals werk, want zorgen voor je partner is 24 uur. Je komt er nooit van los. En ik heb nooit meer tijd voor mezelf.”
- “Ik weet niet wat we moeten doen als hij heel ziek wordt. Zou hij als kasplantje willen eindigen? Ik denk het niet. Maar ja, moet je dan besluiten niet naar het ziekenhuis te gaan? Ik vind dat heel moeilijk.”
- “Ik vind het niet meer verantwoord dat ze zelf kookt. Stel je voor dat ze het gas laat aanstaan... Maar ze vindt dat elektrische plaatje zó erg!”

ERVAREN REGIE, KWALITEIT VAN ZORG, EN KWALITEIT VAN LEVEN BIJ KWETSBARE OUDEREN

'EIGEN REGIE' IS NIET HET HELE VERHAAL...

○ **Informeel vangnet** (m.n. naasten)

- belangrijker naarmate functioneren achteruit gaat
- ➡ samen de regie kunnen voeren of deze overdragen
- Wie?
  - 'partner/kinderen' vanzelfsprekender dan 'buren/vrienden'
  - alleenstaand zonder kinderen → formele zorg, vroegtijdig plannen
- responsiviteit is belangrijk: gehoor geven aan wensen

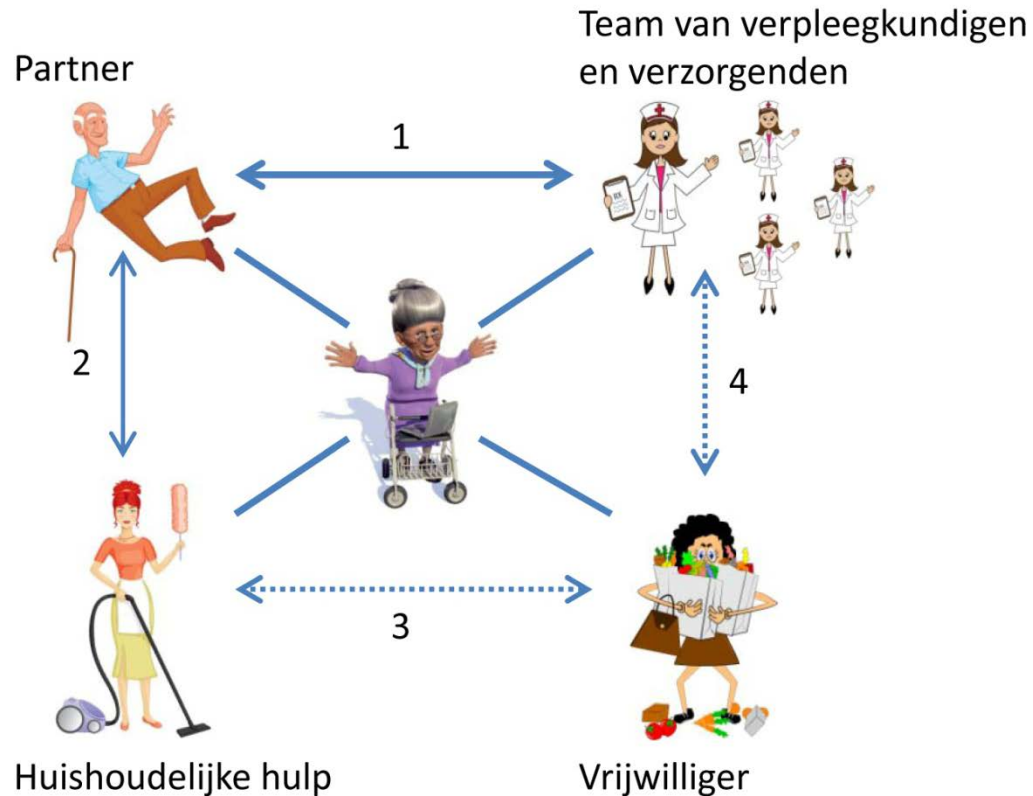
○ **Professionele circuits** (zorgverleners, voorzieningen, infrastructuur)

- doelgericht, vertrouwensband, responsief
- overzichtelijk, toegankelijk, korte lijnen/efficiëntie
- compensatie voor gebrek aan 'eigen kunnen' of 'vangnet'

ZORGNETWERKEN VAN KWETSBARE OUDEREN I

Veel contact:
Weinig contact:
Geen contact:

BENADERING VAN DE TYPEN MANTELZORGERS

- **Spilzorger**
  - Let op overbelasting/ondersteuning
  - Mogelijkheden tot uitbreiden zorgnetwerk
- **Mantelzorger op afstand**
  - Zoek contact en informeer bij verandering, betrek bij beslissingen, organiseer de ontmoeting
- **Onzichtbare hulpverlener**
  - Breng het zorgnetwerk in kaart

CASUS: DE HEER DIETEREN (I)

- De heer Dieteren is weduwnaar van 87 jaar oud
- Hij woont zelfstandig
- Hij heeft gezichtsverlies van 90% en moet vaak plassen vanwege prostaatklachten.
- Hij krijgt hulp van particuliere hulp Annet, dochter Suzanne en de burenhouders houden een oogje in het zeil.

CASUS: DE HEER DIETEREN (II)

- De heer Dieteren is weduwnaar van 87 jaar oud, woont zelfstandig, heeft gezichtsverlies van 90% en moet vaak plassen vanwege prostaatklasten.
- Hij krijgt hulp van particuliere hulp Annet, dochter Suzanne en de burenhouders houden een oogje in het zeil.
- **Dhr. Dieteren wil zoveel mogelijk zelfstandigheid (laat alles bij het oude)**
- **Hulp Annet denkt dat meer zorg nodig is, maar wil niemand passeren**
- **Dochter Suzanne twijfelt over de beste aanpak**
- **Andere dochters hebben hun handen er van af getrokken**

CASUS: DE HEER DIETEREN (III)

- De heer Dieteren is weduwnaar van 87 jaar oud, woont zelfstandig, heeft gezichtsverlies van 90% en moet vaak plassen vanwege prostaatklasten.
- Hij krijgt hulp van particuliere hulp Annet, dochter Suzanne en de burenhouders houden een oogje in het zeil.
- Dhr. Dieteren wil zoveel mogelijk zelfstandigheid
- Hulp Annet denkt dat meer zorg nodig is, maar wil niemand passeren, dochter Suzanne twijfelt over de beste aanpak, andere dochters hebben hun handen er van af getrokken
- **De heer Dieteren valt en kan vanwege een kneuzing niet meer zelfstandig lopen en wonen.**

UITEEN IN GROEPEN

- 'Hoe kunnen oudere en mantelzorgers in contact met professionele hulpverleners de regie over de zorg zo lang mogelijk behouden?'
- Bespreek de volgende vragen:
  - 'waar lopen je in de praktijk tegen aan bij het pogen deze doelstelling te realiseren?'
  - Wat heb je er in de praktijk al aan gedaan? hoe is nu de aanpak?
  - 'wat heb je nodig om dit doel te bereiken en hoe kun je dat realiseren?'
  - Wat is de take-home message voor deze groep die we plenair gaan inbrengen.

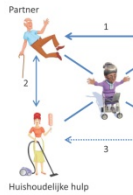
PLENAIRE TERUGKOPPELING; WAT IS JULLIE
TAKE-HOME MESSAGE?

HOE U DE SAMENWERKING MET MANTELZORGERS VERBETERT

Tips voor professionals die voor thuiswonende ouderen zorgen

ZORGNETWERK VAN EEN KWETSBAAR OUDERE

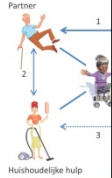

Veel contact:
Weinig contact:
Geen contact:

AANSTUREN OP BETERE SAMENWERKING TUSSEN PROFESSIONALS EN MANTELZORGERS

Informatie voor managers en beleidsmedewerkers van thuiszorgorganisaties

ZORGNETWERK VAN EEN KWETSBAAR OUDERE

Veel contact:
Weinig contact:
Geen contact:

HOE U DE SAMENWERKING MET THUISZORGMEDEWERKERS VERBETERT

Tips voor mantelzorgers die voor thuiswonende ouderen zorgen

ZORGNETWERK VAN EEN KWETSBAAR OUDERE

Veel contact:
Weinig contact:
Geen contact:

ZORGNETWERKEN VAN KWETSBAAR OUDEREN

Onderzoeksrapportage voor hulpverleners, onderzoekers en beleidsmedewerkers in de ouderenzorg

De ZonMw
Marjolijn Jacobs
Marjolijn Brouse van Groenou

DANK U!

ERVAREN REGIE, kwaliteit van zorg, en kwaliteit van leven bij kwetsbare ouderen

Dez. City Ouderen, Samen met Zorg, Pvd, D66, ChristenUnie, Cda, Forum voor Samen, Pvd, Pvd, D66, Marjolijn Brouse van Groenou, Pvd, D66, ChristenUnie, Cda, Forum voor Samen, Pvd, Pvd, D66, Marjolijn Brouse van Groenou

Stap 3: Wat is 'ervaren' regie voor ouderen?

- Ervaren regie is het gevoel of idee dat de ontvangen zorg onder andere bestaat uit:
  - er is geboden op 3 factoren die zowel 'eigen keuze' als 'ondersteuning' waarborgen zijn:
    - het begrip wordt onderscheidt door:
      - depgesprekken met 32 ouderen
      - depgesprekken met:
        - 11 mantelzorgers of hulp
        - 11 professionals
        - 11 mantelzorgers of hulp
        - 11 professionals
      - 11 mantelzorgers of hulp
      - 11 professionals
    - er wordt op een of hoger
      - 11 mantelzorgers of hulp
      - 11 professionals
    - er wordt op een of hoger
      - 11 mantelzorgers of hulp
      - 11 professionals

Het heft in eigen handen?

Ervaringen van ouderen met regie in de zorg

ZonMw

LASA